

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 28 mars 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till lantmäteriväsendet jämte en i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, för budgetåret 1939/40 beräkna dels under punkterna nr 197 och 198 för lantmäteristyrelsen till avlöningar 330,000 kronor och till omkostnader 77,500 kronor, dels under punkterna nr 199 och 200 för lantmäterikontoren i länen till avlöningar 1,161,000 kronor och till omkostnader 189,500 kronor, dels ock under punkterna nr 201—203 för distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl. till avlöningar 1,385,300 kronor, till reseersättningar 890,000 kronor samt till ersättning för publik renovation 30,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 10 februari 1939 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 97, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en i ämnet väckt, till utskottet hänvisad motion.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till motsvarande punkter i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

1:o) **Lantmäteristyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Under punkt 1 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för lantmäteristyrelsen fastställa ändrad personalförteckning och godkänna ändrad avlöningsstat samt till lantmäteristyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 332,600 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1938 har *lantmäteristyrelsen* för budgetåret 1939/40 föreslagit en medelsanvisning av 292,600 kronor till avlöningar åt befattningshavare vid styrelsen.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»I gällande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen torde icke böra vidtagas andra ändringar än sådana, som föranledas av den vid 1938 års riksdag genomförda regleringen av de ordinarie statstjänstemännens löner samt av

vad chefen för finansdepartementet vid anmälan i årets statsverksproposition av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört beträffande avlöningsbestämmelser för viss icke-ordinarie personal och rörande sättet för beräkandet av de olika anslagsposterna. Av skäl som jag senare kommer att angiva anser jag, att någon lönerreglering icke nu bör genomföras för distriktslantmätare och extra lantmätare. Anslagsposten avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat torde med hänsyn till vad jag nyss anfört böra upptagas med av lantmäteristyrelsen beräknat belopp 222,500 kronor samt posten avlöning till tjänsteman å övergångsstat med 8,600 kronor. Beträffande det i lantmäteristyrelsens skrivelse den 29 augusti 1938 omnämnda arkivbiträdet i 10:e lönegraden, som utöver sina sedvanliga löneförmåner åtnjuter gottgörelse i form av personligt dyrtidstillägg och som vid tillämpningen av det nya avlöningsreglementet skulle få sina löneförmåner minskade, torde denne befattningshavare, därest han icke önskar övergå till den nya lönestaten och härom gör anmälan, få kvarstå å den nu gällande. Den för närvarande å extra stat uppförda befattningen i 26:e lönegraden torde böra upptagas såsom extra ordinarie i samma lönegrad. Avlöningen till befattningshavaren i fråga torde beräknas till 8,900 kronor och inräknas i anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie personal.

Med tillämpning av de ifrågasatta nya avlöningsbestämmelserna torde sistnämnda anslagspost böra upptagas till 80,000 kronor, därav 76,000 kronor belöpa å grundavlöningar m. m. och 4,000 kronor å avlöningsförhöjningar m. m. Därjämte torde böra beräknas för rörligt tillägg ett belopp av 17,000 kronor samt för tillfällig löneförbättring åt amanuenserna hos styrelsen 4,500 kronor.

I enlighet med vad jag sålunda anfört skulle under ifrågavarande ansiag för nästa budgetår erfordras en medelsanvisning av $(222,500 + 8,600 + 80,000 + 17,000 + 4,500 =) 332,600$ kronor.»

Utskottet.

Utskottet har icke något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,

att riksdagen må

1) för lantmäteristyrelsen fastställa följande

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör	B 3
4 byråchefer	A 30
4 byrådirektörer	A 26
1 arkivarie	A 24
3 byråingenjörer	A 21
1 registrator	A 14
1 kassör och bokhållare	A 14

Befattning	Lönegrad
1 kansliskrivare	A 11
1 arkivbiträde	A 10
1 förste expeditionsvakt	A 7
6 kanslibiträden	A 7
2 expeditionsvakter	A 5
6 kontorsbiträden	A 4

Tjänsteman å övergångsstat.

1 registrator .....

A 21

Anm. Den på ordinarie stat upptagna registratorsbefattningen skall hållas obesatt så länge den på övergångsstat uppförde registratorm kvarstår i tjänst.

Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad än 20.

1 byrådirektör .....

Eo 26;

2) godkänna följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* ..... kronor 222,500
2. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, *förslagsvis* ..... » 8,600
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal:
  - a) Grundavlöningar m. m. .... kronor 76,000
  - b) Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* ..... » 4,000 » 80,000
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... » 17,000
5. Tillfällig löneförbättring, *förslagsvis*.... » 4,500

Summa kronor 332,600;

3) till *Lantmäteristyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av 332,600 kronor.

2:o) **Lantmäteristyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** Med tillstyrkan-
de av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 2 gjorda framställning — inne-
bärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemstäl-
ler utskottet,

att riksdagen må till *Lantmäteristyrelsen*: *Omkostnader* för
budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av 77,500 kro-
nor.

3:o) **Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar, förslagsanslag.** Under punkt 3 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för lantmäterikontoren i länen fastställa ändrad personalförteckning och godkänna ändrad avlöningsstat samt till Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 1,175,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 242, av herr *Nilsson, Johan*, i Malmö och herr *Bergström*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att antalet ordinarie expeditionsvaktbefattningar vid lantmäterikontoren i länen skall vara 10 med placering i lönegrad A 5.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för motionen, hänvisas till denna.

I anledning av ett flertal framställningar rörande anställnings- och avlöningsförhållanden inom lantmäteristaten tillkallade chefen för jordbruksdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 16 maj 1930 ledamoten av riksdagens andra kammare hemmansägaren E. O. Magnusson i Tumhult, ordförande, statskommisariern K. H. Tottie och överlantmätaren E. G. Petrelius att inom jordbruksdepartementet biträda med utredning och upprättande av förslag i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade direktiv rörande nyssnämnda förhållanden i fråga om den i länen sysselsatta lantmäteripersonalen. Utredningsmännen, vilka antagit namnet lantmätarelönesakkunniga, ha avgivit betänkande med utredning och förslag dels den 26 november 1931 beträffande lönereglering för viss lantmäteripersonal m. m. (stat. off. utr. 1931: 39) och dels den 12 november 1932 beträffande lantmäterikontorens organisation (stat. off. utr. 1932: 28). Vid betänkandena funnos fogade särskilda yttranden av herr Petrelius, som i vissa hänseenden var av avvikande mening i fråga om förslagen.

Yttranden ha avgivits dels över förstnämnda betänkande av statskontoret, lantmäteristyrelsen, allmänna civilförvaltningens lönenämnd, föreningen Sveriges överlantmätare, Sveriges distriktslantmätareförening, Sveriges lantmätareförening, extra lantmätarnas förening, Sveriges lantmäteritekniska biträdens riksförening, lantmäteribitradernas förening i Kopparbergs län, dels ock över betänkandet 1932: 28 av statskontoret, lantmäteristyrelsen, lönenämnden och föreningen kvinnliga befattningshavare inom lantmäteristaten. Vid lantmäteristyrelsens utlåtande funnos fogade yttranden från samtliga överlantmätare i riket ävensom från ett stort antal distriktslantmätare. I anledning av lantmäteristyrelsens utlåtanden, vilka tagit formen av nytt förslag i ämnet, ha sedermera yttranden ånyo avgivits av statskontoret, lönenämnden samt flertalet av nyssnämnda föreningar.

Departementschefen har — efter redogörelse för lantmätarelönesakkunnigas förslag och däröver avgivna yttranden — i ärendet anfört följande.

»Lantmäteristyrelsens förslag rörande personalen å lantmäterikontoren avser huvudsakligen dels en uppflyttning av vissa befattningshavare från lägre till högre lönegrad och dels en omändring av icke-ordinarie befattningar till

ordinarie sådana. Starka skäl synas tala för bifall till vissa av styrelsens förslag. Särskilt torde böra tillses, att den icke fackutbildade personalen erhåller en bättre löneställning än hittills och att antalet ordinarie befattningar ökas. För närvarande synes en otillfredsställande proportion råda mellan antalet ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare. Såsom lantmäteristyrelsen framhållit torde detta förhållande medföra vissa olägenheter i fråga om rekryteringen och bibehållandet av personalen. Efter dessa allmänna erinringar torde jag närmare få angiva min inställning till förslagen rörande de olika befattningshavarnas antal och löneställning.

Frågan om överlantmätarnas placering i lönegrad torde böra behandlas i samband med den allmänna översyn av statstjänstemännens lönegrads placering, som kommer att verkställas, varför ändring i deras löneställning ej för närvarande torde böra vidtagas. I fråga om befattningen såsom överlantmätare i Gotlands län, vilken för närvarande är uppförd på övergångsstat, torde denna på sätt lantmäteristyrelsen förordat ånyo böra upptagas å ordinarie stat och därvid i lönehänseende placeras i 29:e lönegraden. Till avlöningar åt överlantmätarna skulle vid nu angivna förutsättningar erfordras i runt tal 278,000 kronor.

Beträffande förste assistenterna finner jag mig för närvarande icke böra tillstyrka dessas överflyttande å ordinarie stat eller uppflyttning i 25:e lönegraden. Avlöningarna till dessa befattningshavare böra vid detta förhållande beräknas till i runt tal 66,000 kronor. Antalet assistentbefattningar — för närvarande 18 — torde i enlighet med lantmäteristyrelsens förslag böra ökas till 22, av vilka dock 4 torde böra hållas obesatta så länge förut omförmälda 4 assistenter å övergångsstat kvarstå i tjänst. Lönekostnaderna för dessa assistenter kunna beräknas till 110,000 kronor. Därjämte erfordras omkring 20,000 kronor för avlöningsförhöjningar åt förste assistenterna och assistenterna. Dessa, vilka för närvarande äro upptagna å extra stat, torde nämligen, med hänsyn till vad chefen för finansdepartementet uttalat i årets statsverksproposition vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, böra upptagas såsom extra ordinarie befattningshavare.

På sätt lantmäteristyrelsen föreslagit bör vidare beräknas arvoden till 17 extra assistenter efter samma grunder som för närvarande. För detta ändamål ävensom till avlöning åt två biträdande överlantmätare synes liksom för innevarande budgetår böra beräknas ett belopp av 62,300 kronor.

Till avlöning åt de 4 assistenterna å övergångsstat torde böra anvisas ett belopp av 20,000 kronor jämte såsom tillfällig löneförbättring ett belopp av 3,400 kronor.

Vad härefter angår den icke fackutbildade personalen å lantmäterikontoren torde i enlighet med lantmäteristyrelsens förslag för utförande av mera kvalificerat arbete, vartill dock icke kräves fackutbildning, böra inrättas befattningar med placering i 10:e lönegraden. Antalet sådana befattningar torde emellertid kunna begränsas till 6. Lönekostnaderna för dessa befattningar skulle komma att uppgå till i runt tal 26,400 kronor. Innehavarna av dessa befattningar torde böra benämnas förste kontorister. I likhet med

lantmäteristyrelsen anser jag, att de sakkunnigas förslag om inrättande av arkivbiträdestjänster i 8:e lönegraden icke bör genomföras. Såsom styrelsen framhållit torde näppeligen de tekniska biträdena, vilka de sakkunniga föreslagit skola rekrytera ifrågavarande befattningar, kunna anses äga tillräckliga kvalifikationer för det arbete, som avsetts skola påvila dessa befattningshavare.

I fråga om kansli- och kontorsbiträdena i 7:e respektive 4:e lönegraderna synes av skäl som jag förut framhållit en förskjutning böra ske på det sätt att antalet befattningshavare i 7:e lönegraden något ökas. Jag vill sålunda förorda, att antalet ordinarie befattningar i 7:e lönegraden upptages till 35 och antalet extra ordinarie till 28. Detta innebär en ökning av antalet ordinarie befattningshavare med 7 och extra ordinarie med 12. Lönekostnaderna för ifrågavarande befattningshavare utgöra i avrundade siffror 130,000 kronor respektive 80,000 kronor. Härjämte bör för avlöningsförhöjningar till de extra ordinarie kanslibiträdena beräknas ungefär 9,400 kronor. Antalet ordinarie kontorsbiträden synes icke böra ökas utan liksom för närvarande upptagas till 6. För avlöning av sistnämnda befattningshavare erfordras ett belopp av i runt tal 20,100 kronor. Med hänsyn till den ökning som skett i antalet kanslibiträden synes utan olägenhet någon minskning kunna ske av det belopp, som avsetts för extra ordinarie och extra kontorsbiträden. Antalet sådana är för närvarande respektive 60 och 48. För nästa budgetår torde icke behöva anvisas medel för flera än 46 respektive 37. Medelsbehovet för ändamålet torde då bliva 116,000 kronor respektive 86,000 kronor, varjämte för avlöningsförhöjningar torde böra beräknas i runt tal 14,900 kronor.

Vad beträffar expeditivakterna torde det av lantmäteristyrelsen föreslagna antalet för närvarande vara erforderligt. Emellertid torde åtminstone till en början å ordinarie stat endast böra upptagas befattningar vid de kontor där egna byggnader anskaffats för lantmäterikontoren med bostad för expeditivakt. Antalet ordinarie befattningar torde med beaktande härav böra bestämmas till 8. Medel torde vidare böra anvisas till avlöning av 7 extra ordinarie och en extra expeditivakt. För grundavlöningar till expeditivakter erfordras en medelsanvisning av $(28,000 + 18,800 + 2,500 =)$ 49,300 kronor, varjämte för avlöningsförhöjningar till sagda befattningshavare bör uppföras ett belopp av i runt tal 2,300 kronor.

Utöver nu angivna belopp torde böra beräknas 20,000 kronor till utförande av kartlagningsarbeten.

För rörligt tillägg torde slutligen böra anvisas ett belopp av 60,000 kronor.

Med hänsyn till vad jag sålunda anfört skulle medelsbehovet för nästa budgetår under förevarande anslag utgöra för avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat $(278,000 + 26,400 + 130,000 + 20,100 + 28,000 =)$ 482,500 kronor, för avlöningar till tjänstemän å övergångsstat 20,000 kronor, för arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 62,300 kronor, för grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal $(66,000 + 110,000 + 80,000 + 116,000 + 86,000 + 18,800 + 2,500 + 20,000 =)$

499,300 kronor, för avlöningsförhöjningar m. m. till dylik personal (20,000 + 9,400 + 14,900 + 2,300 =) 46,600 kronor, för rörligt tillägg 60,000 kronor, för avlöningsförstärkning åt överlantmätaren i Kopparbergs län 900 kronor samt för tillfällig löneförbättring till tjänstemän å övergångsstat 3,400 kronor eller således tillhopa 1,175,000 kronor.

Ny personalförteckning för lantmäterikontoren i länen torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.»

Motionärerna åsyfta, att antalet ordinarie expeditionsvaktbefattningar i lönegraden A 5 bestämmes till 10 i stället för av departementschefen föreslagna 8, varigenom även lantmäterikontoren i Stockholm och Gävle skulle kunna erhålla ordinarie expeditionsvakt.

De av departementschefen föreslagna förändringarna beträffande den vid lantmäterikontoren anställda personalen avse huvudsakligen en uppflyttning av vissa befattningshavare från lägre till högre lönegrad samt en omändring av icke-ordinarie befattningar till ordinarie sådana. Bland annat innebär framställningen, att den icke fackutbildade personalen erhåller en bättre löneställning än hittills. Då för närvarande antalet ordinarie befattningshavare i förhållande till antalet icke-ordinarie varit otillfredsställande litet, ha vissa olägenheter uppkommit i fråga om rekryteringen och bibehållandet av personalen. Vad departementschefen härutinnan förordat tillstyrkes av utskottet.

Utskottet.

Motionärerna åsyfta att utöver det av Kungl. Maj:t föreslagna antalet ordinarie expeditionsvakter i lönegraden A 5 skulle inrättas ytterligare två ordinarie tjänster eller alltså inalles tio. Utskottet vill erinra, att lantmäteristyrelsen ansett, att ordinarie expeditionsvakter borde anställas vid tolv av länens lantmäterikontor eller de i Stockholms, Jönköpings, Kronobergs, Kristianstads, Värmlands, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Departementschefen har för sin del förklarat, att det av lantmäteristyrelsen föreslagna antalet expeditionsvakter för närvarande torde vara erforderligt men att å ordinarie stat till en början endast borde upptagas befattningar vid de kontor, där egna byggnader anskaffats för lantmäterikontoren med bostad för expeditionsvakt. Med beaktande härav torde vid lantmäterikontoren i Stockholms, Kristianstads, Gävleborgs och Västernorrlands län endast komma att anställas extra ordinarie expeditionsvakter. Enligt vad motionärerna yrkat borde expeditionsvakterna vid kontoren i Stockholms och Gävleborgs län uppföras på ordinarie stat. Utskottet, som ansluter sig till departementschefens uppfattning beträffande antalet befattningar, som nu böra uppföras å ordinarie stat, kan alltså icke biträda motionerna. Emellertid förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t kommer att till förnyad prövning upptaga frågan om uppförande av ytterligare expeditionsvakter å ordinarie stat.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

A) att riksdagen må

1) för lantmäterikontoren i länen fastställa följande

Personalförteckning.

Befattning Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat.

9 överlantmätare	A 30
15 överlantmätare	A 29
6 förste kontorister	A 10
35 kanslibiträden	A 7
8 expeditionsvakter	A 5
6 kontorsbiträden	A 4

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

9 förste assistenter	Eo 24
22 assistenter	Eo 21;

2) godkänna följande avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* ..... kronor 482,500
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:
  - a) Lön, tjänstgöringspenningar och, i förekommande fall, ortstillägg ..... kronor 15,100

Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tilllägg	T i t e l	An-tal	Kro-nor
2,200	1,500	150	Assistenterna i Västernorrlands och Jämtlands län ..	2	7,700
2,200	1,500	—	Annan assistent	2	7,400
Summa kronor					15,100

Anm. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år.

b) Ålderstillägg, *förslagsvis* ..... kronor 4,500

c) Fyllnadsarvoden åt vikarier, *förslagsvis* .... » 400 kronor 20,000

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:			
a) Grundbelopp	kronor	57,300	
b) Tillfällig löneförbättring till extra assistenter, <i>förslagsvis</i>	»	5,000	kronor
			62,300
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a) Grundavlöningar			
m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	499,300	
b) Avlöningsförhöjningar			
m. m., <i>förslagsvis</i>	»	46,600	»
			545,900
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>			»
			60,000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:			
a) Avlöningsförstärkning åt överlantmätaren i Kopparbergs län	kronor	900	
b) Tillfällig löneförbättring till tjänstemän å övergångsstat	»	3,400	»
			4,300
			<u>Summa kronor 1,175,000</u>

3) till *Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar* för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,175,000 kronor.

B) att motionen I: 242 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

4:o) **Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader, förslagsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:t:s under punkt 4 gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader* för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av 189,500 kronor.

5:o) **Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar, förslagsanslag.** Under punkt 5 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl. godkänna ändrad avlöningsstat samt att till distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,374,700 kronor.

Departementschefen har — efter redogörelse för lantmätarelönesakkunnigas förslag, i vad det avser distriktslantmätare och extra lantmätare samt

hos distriktslantmätare anställda tekniska biträden, ävensom för de över förslaget avgivna yttrandena — i ärendet anført följande.

»Det föreliggande förslaget att införa distriktslantmätarna under löneplanen i det civila avlöningsreglementet med bibehållande likväl av inkomster enligt lantmäteritaxan finner jag ur flera synpunkter mindre tillfredsställande. Den framlagda utredningen giver vid handen, att en avsevärd ojämnhet beträffande inkomsterna enligt lantmäteritaxan föreligger i fråga om de olika distrikten. Inom vissa distrikt uppgå sålunda taxeinkomsterna till 10,000 kronor eller däröver, under det att inom andra dessa inkomster enligt utredningen icke synas överskrida 1,000 kronor. Ett genomförande av förslaget kommer icke att råda bot på detta missförhållande. Snarare synes kunna befaras, att ett realiserande av detsamma skulle verka i motsatt riktning. Förslaget medför nämligen, att en större löneökning kommer de lantmätare till del, som inneha distrikt belägna inom områden med hög dyrortsplacering. Då dessa distrikt i allmänhet torde ligga i närheten av större städer eller inom områden med livlig jordstyckningsverksamhet, torde på grund av taxebestämmelserna inkomsterna enligt taxan vara större inom ifrågasatt distrikt. Det synes därför böra övervägas, huruvida icke en särskild löneplan bör utarbetas för distriktslantmätarna, vilken undanröjer förutberörda missförhållande. Det må erinras, att 1936 års lönekommitté i sitt den 17 november 1938 avgivna betänkande angående avlöningsbestämmelser för provinssiäläkare och distriktsveterinärer framlagt förslag till särskild löneplan för dessa befattningshavare. Vidare torde kunna ifrågasättas, om icke en förskjutning i förhållandet mellan lönen och inkomsterna enligt taxan bör äga rum sålunda, att de senare komme att utgöra en mindre del av avlöningsförmånerna. Frågan huruvida i samband härmed en omarbetning av lantmäteritaxan bör ske eller om densamma bör lämnas oförändrad och skyldighet i stället stadgas för distriktslantmätare att avstå viss del av taxeinkomsterna till statsverket, torde icke lämpligen här böra upptagas till närmare behandling. För avgörandet av de nu berörda spörsmålen torde den föreliggande utredningen icke vara tillräckligt fullständig. Även ur andra synpunkter lærer utredningen i förevarande ämne med hänsyn till att en avsevärd tid har förflutit sedan densamma avslutades behöva kompletteras. Vad angår de extra lantmätarna torde löne reglering ej heller för dessa nu böra genomföras. Med hänsyn till det anförda anser jag frågan om löne reglering för distriktslantmätare och extra lantmätare icke för närvarande böra upptagas till avgörande, utan torde frågan härom böra underkastas en förnyad utredning.

Med hänsyn till den växande arbetsbördan torde emellertid på sätt lantmäteristyrelsen förordat medel böra anvisas för inrättande av nya lantmäteri distrikt. För närvarande synas tre nya distrikt kunna anses tillfyllest. Vid anslagsberäkningen torde förutsättas att befattningshavaren å ett av de nya distrikten stationeras i Stockholm. Såsom hittills torde det, sedan medel anvisats för ändamålet, få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma de nya distriktens belägenhet och omfattning. I enlighet med vad lantmäteristyrel-

sen föreslagit torde därjämte en ökning med fem av antalet arvoden till extra lantmätare böra ske. I anledning av de nu förordade ökningarna i antalet distrikt och arvoden till extra lantmätare böra anslagsposterna avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat samt arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, höjas med 9,400 respektive 7,500 kronor. En höjning av anslagsposten tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare med 25,000 kronor torde i anledning av vad lantmäteristyrelsen anfört jämväl böra ske.

Vad angår de tekniska biträdenas lönefråga anser jag även denna böra upptagas till förnyad utredning, varvid särskilt torde böra undersökas möjligheterna att giva de tekniska biträdena en tryggare anställningsform. Härvid må erinras, att 1934 års avdikningsakkunniga i det av dem avgivna betänkandet med förslag angående den statsunderstödda vattenavlednings- och avdikningsverksamheten (stat. off. utr. 1937: 8) förordat, att de tekniska biträdena hos lantbruksingenjörerna, med vilka nu ifrågavarande tjänstemän närmast kunna jämföras, skola bliva statsanställda och inordnas under civila avlöningsreglementet. Detta förslag har jag för avsikt att med vissa jämkningar förelägga Kungl. Maj:t för proposition till innevarande års riksdag. Emellertid anser jag, att avlöningsförhållandena för de tekniska biträdena hos distriktslantmätarna äro sådana, att en förbättring av desamma skäligen redan nu bör vidtagas. Denna förbättring torde huvudsakligen böra genomföras i enlighet med lantmätarelönesakkunnigas förslag i ämnet. Sålunda torde de tekniska biträdena böra erhålla fyra ålderstillägg å respektive 240, 480, 720 och 960 kronor efter 3, 6, 9 och 12 års tjänst för därefter infallande kalenderår om minst 8 tjänstemånader. För tjänstårsberäkning torde böra krävas, att vederbörande biträde under de tre tjänstår, som erfordras för varje ålderstillägg, innehåft förordnande under minst 24 tjänstemånader. Däremot anser jag icke skäligt att såsom de sakkunniga föreslagit fordra, att tekniskt biträde under minst 5 år skall ha tjänstgjort med förordnande, innan han äger börja räkna tjänstetid för ålderstillägg. I samband med beviljandet av ifrågavarande ålderstillägg böra garantier skapas för att några obehöriga nedsättningar i de tekniska biträdenas löneförmåner icke ske, då de tillerkännas ålderstillägg. Lämpligen torde böra uppdragas åt lantmäteristyrelsen att övervaka detta. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera meddela erforderliga författningsbestämmelser. Kostnaderna för den utökning av ålderstilläggen som jag nu förordat torde kunna beräknas uppgå till 30,000 kronor. Beträffande frågan om pension åt de tekniska biträdena synes denna icke för närvarande böra upptagas till avgörande utan övervägas vid den av mig förut ifrågasatta utredningen.

Såsom framgår av vad jag förut anfört har lantmäteristyrelsen jämväl framställt vissa förslag till ändringar i bestämmelserna i lantmäteritaxan. Även detta spörsmål torde tills vidare få anstå i avbidan på den slutliga prövningen av distriktslantmätarnas lönefråga.

Med beaktande av vad jag sålunda anfört torde de olika anslagsposterna för nästa budgetår böra upptagas med följande belopp, nämligen posten

avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat med 809,200 kronor, posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, med 280,500 kronor samt posten tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare med 285,000 kronor.

Sammanlagt skulle alltså under förevarande anslag tarvas en medelsanvisning av $(809,200 + 280,500 + 285,000 =)$ 1,374,700 kronor.»

Utskottet.

I likhet med departementschefen anser utskottet det vara ur flera synpunkter mindre tillfredsställande att införa distriktslantmätarna under löneplanen i det civila avlöningsreglementet med bibehållande likväl av inkomster enligt lantmäteritaxan. På de skäl departementschefen anfört torde alltså frågan om lönereglering för distriktslantmätare och extra lantmätare icke för närvarande böra upptagas till avgörande utan underkastas en förnyad utredning.

Framställningarna om anvisande av medel för inrättande av tre nya lantmäteridistrikt ävensom för ökning med fem av antalet arvoden till extra lantmätare biträdas av utskottet.

Vidkommande de tekniska biträdenas lönefråga har utskottet icke något att erinra gentemot att även denna upptages till förnyad utredning. Det torde därvid, såsom departementschefen anfört, särskilt böra undersökas möjligheterna att giva de tekniska biträdena en tryggare anställningsform. Avlöningsförhållandena för dessa befattningshavare äro emellertid sådana, att en förbättring av desamma bör vidtagas redan nu. Vad departementschefen härutinnan föreslagit tillstyrkes av utskottet. Sålunda torde de tekniska biträdena böra erhålla fyra ålderstillägg å respektive 240, 480, 720 och 960 kronor efter 3, 6, 9 och 12 års tjänst för därefter infallande kalenderår om minst 8 tjänstemånader. För tjänsteårsberäkning torde, såsom departementschefen anfört, böra krävas, att vederbörande biträde under de tre tjänsteår, som erfordras för varje ålderstillägg, innehaft förordnande under minst 24 tjänstemånader. Utskottet finner i likhet med departementschefen det vara angeläget, att i samband med beviljandet av ifrågavarande ålderstillägg garantier skapas för att några obehöriga nedsättningar i de tekniska biträdenas löneförmåner icke ske, då de tillerkännas ålderstillägg. Övervakningen härav torde böra uppdragas icke endast åt lantmäteristyrelsen utan även åt överlantmätarna.

Gentemot Kungl. Maj:ts anslagsäskande har utskottet intet att erinra.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat:

- a) Lön och, i förekommande fall, ortstillägg kronor 639,200

Lön	Orts- tillägg	T i t e l	Antal	Kronor
3,000	400	Distriktslantmätare, stationerad i Stockholm ...	8	27,200
3,000	—	Annan distriktslantmätare.....	204	612,000
		Summa	212	639,200

Anm. Distriktslantmätare åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

- b) Ålderstillägg, *förslagsvis* kronor 170,000 kronor 809,200

2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:

- a) Arvoden till extra lantmätare och aspiranter kronor 210,500
- b) Avlöningsförbättring åt tekniska biträden, *förslagsvis*..... » 70,000 kronor 280,500

3. Tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare, *förslagsvis* .....

» 285,000
Summa kronor 1,374,700;

2) till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,374,700 kronor.

6:o) **Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Reseersättningar, förslagsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkt 6 — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en av belastningen å anslaget betingad höjning med 20,000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Reseersättningar* för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av 890,000 kronor.

7:o) **Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Ersättning för publik renovation, förslagsanslag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 7 gjorda framställning — innehärande anslagsanvisning för ändamålet till oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Ersättning för publik renovation* för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av 30,000 kronor.

Stockholm den 28 mars 1939.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Carl Eriksson, Granath, Tjällgren, Alfred Andersson, Gabrielsson* och *Hansson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Björnlunda, *Uddenberg, Hedlund* i Häste, *Gustafson* i Vimmerby, *Andersson* i Löbbo, *Carlström, Casenberg* och *Karlsson* i Munkedal.

Reservation

under punkt 3 (Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar) av herr *Granath*, som — under yrkande om bifall till motionen I: 242 — hemställt,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen I: 242,

1) för lantmäterikontoren i länen fastställa följande

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
9 överlantmätare	A 30
15 överlantmätare	A 29
6 förste kontorister	A 10
35 kanslibiträden	A 7
10 expeditionsvakter	A 5
6 kontorsbiträden	A 4

Befattning Lönegrad
 Extra ordinarie tjänstemän i högre löne-
 grad än 20.

9 förste assistenter ..... Eo 24
 22 assistenter ..... Eo 21;

2) godkänna följande avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat,
förslagsvis ..... kronor 489,500
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:
  - a) Lön, tjänstgöringspenningar och, i förekommande fall, ortstillägg ..... kronor 15,100

Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-till-lägg	T i t e l	An-tal	Kro-nor
2,200	1,500	150	Assistenterna i Västerorrlands och Jämtlands län ..	2	7,700
2,200	1,500	—	Annan assistent ..	2	7,400
Summa kronor					15,100

Anm. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter resp 5, 10 och 15 år.

- b) Ålderstillägg, *förslagsvis* ..... kronor 4,500
  - c) Fyllnadsarvoden åt vikarier, *förslagsvis* ... » 400 kronor 20,000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:
  - a) Grundbelopp ..... kronor 57,300
  - b) Tillfällig löneförbättring till extra assistenter, *förslagsvis* ... » 5,000 » 62,300
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
  - a) Grundavlöningar
 m. m., *förslagsvis* ... kronor 493,900
  - b) Avlöningsförhöjningar
 m. m., *förslagsvis* ... » 46,000 » 539,900

Jordbruksutskottets utlåtande Nr 35.

5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	kronor	60,000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:		
a) Avlöningsförstärkning åt överlantmätaren i Kopparbergs län	kronor	900
b) Tillfällig löneförbättring till tjänstemän å övergångsstat	»	3,400
		»
	Summa kronor	1,176,000

3) till *Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar* för budgetåret 1939/40 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,176,000 kronor.